

VERSLAG PRESENTATIEBIJeenKOMST DRIE VISIES OP NIEUW BOSCHVELD

Verslag van de presentatiebijeenkomst drie visies op nieuw Boschveld, gehouden op 19 juni 2006 in de HAS in 's-Hertogenbosch. Aanvang 19.00 uur.

Technisch voorzitter : de heer G. Arts
Wethouder : drs. R. Weterings

De Nijl Architecten : de heer E. van Velzen
Architectenbureau Tarra : de heer J. van de Ven
Architectenbureau Diederendirrix : de heer Diedereren

Wethouder Weterings van volkshuisvesting en stedelijke vernieuwing is blij met de grote opkomst. Hij legt uit dat er deze avond drie visies op de toekomst van Boschveld zullen worden gepresenteerd. Hij vraagt de aanwezigen na te gaan welk ontwerp hen aanspreekt en welke architect zij de klus toevertrouwen. Daartoe is ook een enquête gemaakt door het Onafhankelijk Buurtplatform Boschveld (OBB). De uitkomst van de enquête wordt door het OBB ingebracht bij de begeleidende werkgroep. Het college neemt vervolgens een besluit op basis van het advies van de gehele werkgroep waarin ook de corporaties en ambtenaren van de gemeente zitten. De wethouder maakt duidelijk dat voor Boschveld met een schone lei wordt begonnen. Oude plannen zijn van tafel. Hij legt ook uit dat de plannen niet al morgen worden uitgevoerd, maar dat daar jaren overheen zullen gaan. Een geleidelijk proces met steeds kleine stappen, waarin de bewoners steeds zullen worden betrokken. Er zijn lessen getrokken uit het verleden. Hij ziet de vragen van de bewoners aan het einde van de presentatie's door de architecten graag tegemoet.

De voorzitter legt uit dat de vernieuwing in Boschveld meer is dan alleen een bouwplan. Het gaat ook om de sociale samenhang. Een werkgroep heeft trajecten uitgezet voor een sociaal plan. Het OBB, de woningbouwcorporaties en de gemeente zullen de trajecten in elkaar schuiven en stap voor stap uitvoeren.

Hij kondigt de drie architectenbureaus aan en legt uit dat de plannen in diverse ruimten worden gepresenteerd. In groepjes zullen de aanwezigen de presentaties bijwonen.

Presentatie De Nijl Architecten

De heer Van Velzen legt uit dat hij conform de opdracht niet met een masterplan komt, maar kleine stappen wil zetten waarbij hij de bestaande situatie als uitgangspunt neemt. Hij heeft zijn visie niet exact uitgewerkt, maar wil richting aangeven. Uitgangspunten voor hem zijn het benutten van bestaande elementen en structuren, werken met afzonderlijke uitvoeringsprojecten voor deelgebieden en de verschillen in de wijk koesteren.

Hij noemt Boschveld een mooi gebied met een historische gelaagdheid. Het is opgebouwd uit verschillende bouwstijlen en sferen. Hij wil bestaande structuren en elementen in de wijk behouden of renoveren en aanvullen met nieuwbouw. Door een waaier van dwarsverbindingen wil hij bedrijfsterreinen en woonwijken meer met elkaar verbinden. Bijzondere elementen in de wijk, zoals de spoorlijn, de Grassofabriek en de kop van de haven, wil hij in principe behouden en versterken. Markante bedrijfsgebouwen wil hij renoveren. Bestaande woonblokken wil hij voorzien van een mooie straatkant. Aan de achterzijde moet dan groen komen. Het winkelcentrum moet ook behouden blijven. In dit middengebied met plein kunnen ook andere voorzieningen komen, zoals een school en een zorgcentrum. De spoorlijn kan een groene wandelroute naar de kop van de haven worden. Op de kop van de haven voorziet hij meer bedrijvigheid.

Presentatie architectenbureau Diederendirrix

De heer Diedereren geeft eveneens een globale visie. Ook hij wil de gelaagdheid van bouwstijlen en sferen in de wijk handhaven en bestaande bouw met nieuwbouw aanvullen. Na een betoog over de historie van de buurt, legt hij uit de 'groene long', die vroeger in de wijk aanwezig was, terug te willen brengen in de vorm van lange en brede bomenrijen. De oppervlakte van zo'n bomenlaan beslaat uit wel drie voetbalvelden achter elkaar. Deze bomenrijen vormen het groene raamwerk van de wijk. Tevens vormen zij de entree's naar de verschillende buurten in de wijk. Het devies is: eerst groen, dan bouwen. De oorspronkelijke opzet van tuinwijk Boschveld moet weer nieuw leven worden ingeblazen.

Verder moet er weer ruimte komen voor kleinschalige bedrijven. Als locatie ziet hij het hart van de wijk, waar nu het winkelcentrum is, en verder op de kop van de haven. Ook deze architect wil winkelcentrum, school en zorgcentrum bundelen in het hart van de wijk.

Presentatie architectenbureau Tarra

De heer Van de Ven schetst net als zijn collega's de vele gezichten van Boschveld. Hij wil de diversiteit eveneens behouden en oud en nieuw combineren. Om de bewoners de kans te geven om duidelijk te maken wat zij in de wijk willen behouden en wat eventueel gesloopt mag worden, heeft hij een kaartspel ontwikkeld. De vier elementen in het kaartspel omvatten vier deelgebieden, te weten: 1) straten en lanen, 2) het groen en de openbare ruimte, 3) bouwblokken en 4) de bijzondere gebouwen van Boschveld.

Hij wil straten en lanen toevoegen aan het bestaande stratenpatroon. De Copernicuslaan, nu de 'voordeur' van de wijk, wordt straks de 'zijdeur'. Vanaf de Parallelweg vormen nieuwe straten de toegang tot de wijk. Het groen van de Copernicuslaan wil de architect opdelen, zodat meer wijken ervan kunnen profiteren. Door de aanleg van een park bij het winkelcentrum en de school, wordt de wijk verbonden met het Westerpark. Hij wil het winkelcentrum verder binnenstebuiten keren. Dus met winkels aan een plein aan de binnenkant en kantoren aan de buitenzijde. Daar moeten ook school en zorgvoorziening komen.

Hij wil verder Boschveld meer aan het water laten liggen door oude haventjes uit te graven en te bouwen met zicht op het water. Het Veemarktkwartier krijgt een nieuwe kade aan de Buitendieze. De bestaande bijzondere gebouwen, zoals van de Grasso, kunnen eventueel een culturele bestemming krijgen.

Vragen en opmerkingen van bewoners

Vraag: Hebben de architecten van De Nijl al vaker dit soort projecten in oude buurten in ons land gedaan?

Antwoord: De heer Van Velzen zegt al veel ervaring te hebben. Veel is mogelijk. Bijvoorbeeld ook renoveren om er betaalbare koopwoningen van te maken. Hij wijst erop dat een vertrouwensrelatie tussen de partijen erg belangrijk is om de discussie goed te kunnen voeren over wat wel en niet moet in de wijk.

Vraag: Heeft de heer Van Velzen een idee hoeveel woningen er in zijn visie in Boschveld kunnen worden gerealiseerd?

Antwoord: De heer Van Velzen geeft aan dat hij geen eindplan heeft willen maken om alle mogelijkheden open te kunnen houden. Hoeveel woningen kunnen worden gerealiseerd, hangt sterk af van welke invullingen de bewoners willen. Wanneer renovatie en nieuwbouw worden gecombineerd, verwacht hij dat er ten minste zo'n 600 extra woningen bijkomen.

Vraag: In de plannen van architectenbureau Diederendirrix is veel groen opgenomen, hoeveel woningen kunnen dan nog gebouwd worden?

Antwoord: De heer Diederer zegt ook geen indicatie te hebben, maar verwacht 900 tot 1.000 woningen te kunnen realiseren.

Vraag: Hoe is het zicht op het stationemplacement in de plannen van Diederendirrix? Volgens de heer Diederer verdwijnt een deel van het emplacement.

Vraag: Hoe ziet architectenbureau Diederendirrix de verbindingen met de stad?

Antwoord: De heer Diederer zegt dat de bomenstroken de groene koppeling met de rest van de stad vormen.

Vraag: Wil architectenbureau Diederendirrix het winkelcentrum handhaven in combinatie met andere functies?

Antwoord: De heer Diederik antwoordt dat hij het winkelcentrum wil handhaven. Met een school en een zorgcentrum moet dat het hart van de wijk worden. Hij is voorstander van meer kleinschaligheid in het winkelcentrum.

Vraag: Blijft in de plannen van architectenbureau Tarra het buurthuis bestaan? Diverse functies zouden worden onder gebracht in de Brede Bossche School. Ook het buurthuis?

Antwoord: De heer Van de Ven antwoordt dat hij het oude gebouw wil behouden en combineren met nieuwbouw. Wel alle functie's centraliseren.

Vraag: Hoe staat het in de plannen van architectenbureau Tarra met de ontsluiting bij het station?

Antwoord: De heer Van de Ven antwoordt dat de Parallelweg wordt verlengd langs het spoor. Spoor en Parallelweg worden naast elkaar gelegd, zodat eventuele geluidsoverlast wordt gebundeld. De bebouwing daar wordt met de rug naar het spoor gesitueerd, zodat dit direct een geluidswal vormt voor de rest van de wijk.

Vraag: In de plannen van architectenbureau Tarra komen er woningen aan het water. Hoe ziet dat eruit? Komen daar dan ook winkels?

Antwoord: De heer Van der Ven zegt dat er veel woningen langs het water komen met uitzicht over het water. Het moet een mooie maritieme haven met lange kade langs het water worden. Bedrijven komen daar niet in eerste instantie. Wel wil hij in de Grassofabriek eventueel kleinschalige bedrijvigheid.

Vraag: Hebben de architecten gedacht aan een veilige verbinding naar de stad? Er zijn wat problemen met de Passarel.

Antwoord: De heer Diederik noemt de veiligheid in de buurt een 'issue' waarmee hij rekening heeft gehouden, bijvoorbeeld door een 30km-snelheidsgrens in de buurten aan te houden. Hij heeft de Passarel en de veiligheid in deze tunnel niet in zijn visie meegenomen.

Antwoord: De heer Van Velzen heeft zich ook niet in eerste instantie met veiligheid beziggehouden. Wel voorzien zijn plannen in enkele passages over het spoor heen.

Antwoord: Ook architect Van de Ven voorziet in zijn plannen in passages over het spoor. Hij wil verder een tunnel onder het water bij de kop van de haven richting Brabanthallen. Hij zegt dat meerdere keuzen mogelijk zijn.

Een mevrouw merkt op dat Van Lanschot Bankiers de Passarel wil voorzien van camera's om de tunnel veiliger te maken.

Vraag: Wat opviel in de plannen is dat alle drie de architecten het winkelcentrum willen handhaven. Ik vind de ligging zo centraal niet. Waarom kan het winkelcentrum niet op de Veemarkt worden gesitueerd?

Antwoord: De heer Van Velzen noemt het hart van de wijk wel markant en zegt dat verplaatsing grote gevolgen kan hebben voor de rest van de opbouw in de wijk. Daarbij voorziet hij grote problemen met de winkeliers in het winkelcentrum.

Vraag: Alle architecten willen de bestaande winkels nog uitbreiden en ook nog een plein aanleggen. Hoe moet ik dat zien?

Antwoord: De heer Van Velzen antwoordt dat een plein ruimte schept en dat het niet gaat om een heel groot winkelcentrum. Hij wil een kleine supermarkt toevoegen om de aantrekkingskracht, ook op kleinere winkels, te kunnen vergroten.

Antwoord: De heer Van de Ven zegt dat het winkelcentrum nu aan de voordeur van Boschveld ligt, maar dat dit straks een zijdeur wordt omdat de ontsluiting in de wijk verandert. Dan komt er ook veel meer ruimte voor het winkelcentrum.

Antwoord: De heer Diederer zegt dat door de combinatie van winkels, school, buurthuis en zorgcentrum het gebied rond het winkelcentrum een geheel ander uiterlijk krijgt. Het wordt dan meer een centrum met verschillende activiteiten.

Vraag: Hoe gaat het dan met de bevoorrading van de winkels?

Antwoord: De heer Diederer zegt dat dit anders wordt geregeld in de nieuwe opzet.

Vraag: Ik heb het parkeren in de wijk gemist in de verhalen van de architecten. Hoe zien zij dat?

Antwoord: De heer Van de Ven zegt dat dit per bouwblok kan verschillen en moet passen in een groter geheel. Zo zouden bij appartementen parkeervoorzieningen in de kelder kunnen worden aangebracht. Bij eengezinswoningen kan er voor de deur of op stroken gecentreerd bij de huizen worden geparkeerd.

Antwoord: De heer Diederer ziet wel iets in een parkeergarage bij het winkelcentrum en een parkeerterrein bij de woningen.

Antwoord: De heer Van Velzen zegt in deze fase van ontwerp slechts globaal naar het parkeren te hebben gekeken. Er zijn veel mogelijkheden die beter in latere stadia aan de orde kunnen komen. Dit omdat nu nog niet de exacte invulling van de wijk duidelijk is. Hij merkt op dat ook de betaalbaarheid van parkeervoorzieningen een rol zullen spelen en dat dit zaken zijn waarover de bewoners hun mening moeten kunnen geven.

Vraag: De wijk Boschveld is in het verleden vaak negatief gedefinieerd. Nu hoor ik hoe fraai alle verschillen in de buurten zijn. Het is ook een kleurrijke wijk die waarschijnlijk de toekomst van heel Nederland laat zien. Hoe willen de architecten en de gemeente de verschillende culturen in de wijk bij hun plannen betrekken?

Antwoord: De heer Diederer zegt veel te zien in een individuele benadering van mensen met verschillende culturele achtergronden. Hij wil dit dan doen aan de hand van thema's die deze groepen kunnen aanspreken.

Antwoord: De heer Van Velzen zegt dat hij Boschveld zeker niet wil definiëren als een achterstandswijk. Zo kijkt hij er niet tegenaan en is over het betrekken van verschillende culturen niet pessimistisch. Hij wil kijken naar kansen en kwaliteiten en ziet veel in communicatie met de buurt op twee niveau's. In klein en in groter verband.

Antwoord: De heer Van de Ven denkt dat er in de communicatie met de buurt veel meer mogelijk is dan vaak wordt gedacht. Hij is er niet pessimistisch over.

Vraag: De plannen voor veel groen in de wijk, roepen bij mij associaties op met de Bijlmer. Daar moest het ook allemaal zo groen worden. Nu zijn het getto's. Veel groen kan namelijk ook veel gestapelde bouw betekenen. Hoe zien de architecten het groen en de soort bebouwing in de wijk?

Antwoord: De heer Van Velzen zegt dat zijn groen niet allemaal openbaar groen is, maar vooral ook tuinen voor de bewoners. Het gaat erom dat het straatbeeld niet alleen steen is maar voorzien van tuinen.

Antwoord: De heer Van de Ven wil het bestaande groen, zoals bijvoorbeeld van de Copernicuslaan verknippen en voor de deur van de mensen brengen door herindelings van straten. Ook hij wil veel tuinen bij de huizen. Hij wil verder een groene verbinding leggen met stadspark West.

Antwoord: De heer Diederer sluit zich bij de vorige sprekers aan en zegt dat hij verder een netwerk van bomenrijen wil.

Vraag: In deze gedifferentieerde buurt wonen mensen met verschillende inkomenssituaties. Zijn aan de architecten nog uitgangspunten meegegeven over de hoeveelheid woningen die moeten worden gebouwd. Zijn die voor de verschillende doelgroepen betaalbaar?

Antwoord: De heer Diederer zegt dat zijn ontwerp een haalbare visie moet zijn. Met de bewoners moet worden bekeken wat zij overhebben voor meer groen in de wijk.

Antwoord: De heer Van Velzen zegt dat hij hierop in deze fase nog niet heeft gerekend. Hij weet ook niet wat gemeente en woningbouwcorporaties in hun portemonnee hebben. Hij zegt dat alle belangen, maar zeker ook de wensen van de bewoners, zullen meespelen.

Vraag: De oude stamlijntjes wil Heineken misschien gaan gebruiken. Hebben de architecten daarmee rekening gehouden?

Antwoord: De heer Diederer zegt dat in de opdracht stond dat zij geen rekening hoefden te houden met de stamlijntjes. Dat wil niet zeggen dat ze niet in de plannen kunnen worden meegenomen.

Antwoord: De heer Van Velzen wil de oude spoorlijn handhaven als wandelpad. Hij zegt dat er nog van alles kan gebeuren in de wijk. Misschien denkt Heineken er over een paar jaar wel weer anders over.

Antwoord: De heer Van de Ven heeft van de NS begrepen dat deze de stamlijntjes als redelijk definitief ziet. Je kunt ze open houden en gebruiken. Je kunt er ook iets moois maken.

Vraag: Ik ben een redelijke nieuwkomer in de wijk. Ik heb pas zes informatieavonden meegemaakt in plaats van de dertig die andere buurtbewoners al bezochten. Het zou fijn zijn als het nu eens daden werden in plaats van woorden.

Antwoord: De voorzitter belooft dat het dit keer daden zullen zijn.

De voorzitter van de OBB roept tenslotte alle belangstellenden op om het enquêteformulier in te vullen. Hij wil de meningen van de bewoners inventariseren en doorgeven aan de gemeente. Er liggen ook formulieren in het winkelcentrum voor degenen die er vanavond niet waren en toch hun mening willen geven. De meningen worden na de zomer uitgewerkt in samenwerking met corporaties, gemeente en bewoners.

Wethouder Weterings herhaalt zijn woorden van het begin van de avond waarin hij zegt dat het om kleine stappen zal gaan en dat de bewoners daarbij steeds zullen worden betrokken. Hij verwacht dat het waarschijnlijk is dat niet alle bewoners 100 % tevreden zullen zijn. Hij hoopt dat iedereen dan toch verder kan gaan en dat er concrete stappen kunnen worden gezet.

Hij complimenteert de architecten voor hun bijdrage aan de avond. Drie keer een zelfde verhaal moeten houden in zo'n snel tempo valt niet mee. De wethouder roept een ieder op om de discussie met burens en bekenden in de wijk aan te gaan en hen te attenderen op de maquettes van de drie plannen.

Sluiting

De voorzitter sluit de presentatiebijeenkomst om 22.15 uur.